

5.1.2009

LSLH-2008-7765/YI-1

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 Valtioneuvosto

VIITE Oikeusministeriön lausuntopyyntö 10.11.2008 OM 12/41/2007 työryhmän mietinnöstä "Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä"

ASIA Länsi-Suomen lääninhallituksen lausunto

LAUSUNTO

Oikeusministeriö on pyytänyt Länsi-Suomen lääninhallituksen lausuntoa työryhmän mietinnöstä "Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä".

Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi hallintoviranomaiselle velvollisuus asettaa kohtuullinen käsittelyaika tietyille käsittelemilleen asioille. Tämän lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusista oikeussuojakeinoista, jotka olisivat asianosaisen käytettävissä hänen oikeuttaan, etuaan tai velvollisuuttaan koskevan asian käsittelyn viivästyessä hallinnossa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hallintolakia, hallintolainkäyttölakia ja hallinto-oikeuslakia. Tavoitteena on parantaa oikeusturvaa hallinnossa.

Länsi-Suomen lääninhallituksen toteaa työryhmän tavoin, että Suomen nykyinen oikeussuojajärjestelmä ei sisällä tehokasta oikeussuojakeinoa hallintoasian käsittelyn viivästymistä tai viranomaisen passiivisuutta vastaan. Lääninhallitus kuitenkin katsoo, että viranomaispäätöksenteko asioissa, joissa on kyse yksilön oikeutta, etua tai velvollisuutta koskevista asioista, on lähtökohtaisesti Suomessa joutuisaa ja usein niissä tapauksissa, joissa päätöksenteko viivästyy, on pohjimmiltaan kyse rakenteellisista ongelmista eli puutteellisista resursseista tai resurssien käyttöön liittyvistä epäkohdista. Tehokkaan oikeussuojakeinon puuttumisesta huolimatta niin ylimpien laillisuusvalvojen kuin lääninhallitustenkin suorittama laillisuusvalvonta antaa tosiasiallisesti usein hyvän ja vaikuttavan oikeussuojan tilanteissa, joissa asian käsittely on viivästynyt.

Työryhmä on käsitellyt kattavasti erilaisia asiaan liittyviä vaihtoehtoisia oikeussuojakeinoja. Mikäli katsotaan, että käsittelyn joutuisuuden takeeksi tulee luoda uusia

oikeussuojakeinoja, on työryhmän ehdottama vaihtoehto lääninhallituksen näkemyksen mukaan toteuttamiskelpoisin.

Työryhmän ehdottamilla oikeussuojakeinoilla voidaan vastata niihin nykytilassa mahdollisiin tilanteisiin, joissa asian ratkaiseminen pitkittyy kohtuuttomasti eikä asiassa tehdä valituskelpoista päätöstä laillisuusvalvojen käsittelyn pitkittymistä koskevista kannanotoista huolimatta. Työryhmän kiirehtimisvaatimusta ja viivästysvalitusta koskevien ehdotuksen riskinä kuitenkin on, että hanakasti kiirehtimisvaatimuksia ja viivästysvalituksia tekevien tahojen asiat tosiasiasa priorisoituvat perusteettomasti käsittelyjärjestyksessä ohi niiden asiakkaiden asioiden, jotka odottavat hiljaisesti päätöksentekoa. Näin esitettyjen oikeussuojakeinojen ei tule viranomaistoimintaan vaikuttaa.

Lääninhallitus katsoo, että uudistuksen rajaaminen ainoastaan sellaisiin asiaryhmiin, jotka koskevat asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta ja jotka viranomaisen asianosaisen vireillepanon perusteella ratkaisee hallintopäätöksellä, on perusteltu. Viranomaiselle on ehdotuksessa asetettu velvollisuus määritellä itse kyseisille asiaryhmille kohtuullinen käsittelyaika. Lääninhallitus pitää tärkeänä, että viranomaisen harkintaan jää ehdotuksen mukaisesti se, alkaako määritelty käsittelyaika kulua asian vireillepanosta vai siitä, kun hakija on esittänyt häneltä vaaditut asiakirjat, sillä tietyissä asiaryhmissä puutteelliset asiakirjat ja siitä johtuva asiakirjojen täydentäminen saattavat pidentää viranomaisesta riippumattomista syistä asian käsittelyn kestoa huomattavasti. Lääninhallituksen näkemyksen mukaan ehdotetut hallintolain 23 b §:n viivytyksettömyyden arviointiperusteet ovat kattavat.

Työryhmän ehdotuksen mukaan sekä kiirehtimisvaatimuksen asiaa käsittelevälle hallintoviranomaiselle että viivästysvalituksen muutoksenhakuviranomaiselle voisi tehdä riippumatta siitä, onko laissa säädetty määräaika tai viranomaisen asettama kohtuullinen käsittelyaika kulunut umpeen. Tämä tarkoittaa sitä, että asianosainen voi, mikäli hän esittää kiirehtimisvaatimuksen heti asian vireillepantuaan, mitä menettelyä käytännössä tulee varmasti ilmenemään, tehdä viivästysvalituksen lainkäyttöviranomaiselle viimeistään kolmen viikon kuluttua asian vireillepanosta. Lääninhallituksen näkemyksen mukaan viivästysvalituksen tekemisen edellytykseksi tulisikin ehdotuksesta poiketen säätää, että laissa säädetty määräaika tai viranomaisen asettama kohtuullinen käsittelyaika on kulunut umpeen. Mikäli viivästysvalituksen tekemiselle ei aseteta muita rajoituksia kuin sitä edeltävän kiirehtimisvaatimuksen tekeminen, on mahdollista, että hallintoviranomaisia ja muutoksenhakuviranomaisia tullaan turhaan työllistämään täysin turhilla ja perusteettomilla viivästysvalituksilla.

Lääninhallituksen käsityksen mukaan ehdotetun hallintolainkäyttölain 73 e §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen mahdollisuus asian ottamisesta lainkäyttöelimessä suoraan ratkaistavaksi on ongelmallinen. Vaikka säännöksessä lainkäyttöelimelle on asetettu melko tiukat edellytykset sille, milloin se voi päättää ottaa asian ratkaistavakseen, voi säännöksen soveltaminen johtaa siihen, että viranomaiselle kuuluva harkintavalta siirtyykin tosiasiasa tuomioistuimelle, vaikka tuomioistuinten toimivaltaan vastaavanlaista asiaa koskevaa valitusta käsiteltäessä kuuluisi ainoastaan sen ratkaiseminen, onko viranomainen toiminut sille kuuluvan harkintavallan rajoissa. Tätä ei voi pitää tavoiteltavana kehityksenä. Onkin kyseenalaista, onko tämäntyyppinen säännös lainkaan tarpeen.

Lääninhallitus oheistaa lausuntoonsa lääninhallituksen poliisiosaston, liikenneosaston, kilpailu- ja kuluttajaosaston sekä sivistysosaston antamat lausunnot. Lisäksi lääninhallitus toteaa, ettei lääninhallituksen hallinto-osastolla käsitellä asioita, joiden osalta olisi laissa asetettu velvoite käsitellä asia kiinteän määräajan kuluessa.

Maaherran sijaisena
Osastopäällikkö

Kirsi Paasikoski

Hallintoylitarkastaja

Sami Kouki

LIITTEET Länsi-Suomen lääninhallituksen poliisiosaston lausunto
Länsi-Suomen lääninhallituksen liikenneosaston lausunto
Länsi-Suomen lääninhallituksen kilpailu- ja kuluttajaosaston lausunto
Länsi-Suomen lääninhallituksen sivistysosaston lausunto

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS
POLIISIOSASTO

Päivämäärä
28.11.2008

Hallinto-osasto
Sami Kouki

Viite: Lausuntopyyntö 14.11.2008 08

**LÄNSI-SUOMEN POLIISIN LÄÄNINJOHDON KÄSITTELYN
JOUTUISUUTTA POHTINEEN TYÖRYHMÄN MIETINTÖÄ KOSKEVA
LAUSUNTO**

Lääninhallituksen hallinto-osasto on pyytänyt lausuntoa oikeusministeriön työryhmän mietinnöstä ”Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä”. Pyydettyä lausuntonaan Länsi-Suomen poliisin lääninjohto toteaa seuraavaa:

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi hallintoviranomaiselle velvollisuus asettaa kohtuullinen käsittelyaika tietyille käsittelemilleen asioille. Tämän lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusista oikeussuojakeinoista, jotka olisivat asianosaisen käytettävissä hänen oikeuttaan, etuaan tai velvollisuuttaan koskevan asian käsittelyn viivästyessä hallinnossa. Mietinnössä ehdotetaan uusina oikeussuojakeinoina kiirehtimisvaatimuksen sekä viivästysvalituksen koskevien säännösten kirjaamista hallinto-oikeudellisiin säädöksiin. Esityksen keskeisinä tavoitteina on parantaa oikeusturvaa hallinnossa ja tehostaa asian käsittelyn viivytyksettömyyttä koskevan perusoikeuden toteutumista.

Poliisin lääninjohtoon näkemyksen työryhmän esitystä voidaan työlle asetettujen yleisten tavoitteiden kannalta pitää perusteltuna ja hyvän hallinnon vaatimuksia tukevana. Sen sijaan työryhmän esittämiin uusiin oikeussuojakeinoihin ja niiden määrittelyyn voidaan lääninjohtoon näkemyksen mukaan kuitenkin suhtautua kriittisesti ja perustellusti epäillä niiden vaikutusta hallintoasioiden käsittelyn nopeutumiseen ja sitä kautta kansalaisten oikeusturvan parantamiseen.

Työryhmä esittää hallintolakiin säädettäväksi viranomaiselle velvollisuus asettaa ja julkaista tieto asianosaisen vireille paneminen asioiden kohtuullisista käsittelyajoista. Jos asian käsittely viranomaisessa viivästyisi, asianosainen voisi tehdä viranomaiselle kiirehtimisvaatimuksen, johon tulisi vastata määräajassa. Esityksen mukaan hallintolainkäyttölakiin otettaisiin uudet säännökset niin sanotusta viivästysvalituksesta, jonka asianosainen voisi tehdä olleessaan tyytymätön viranomaisen kiirehtimisvaatimukseen antamaan vastaukseen.

Poliisin lääninjohtoon näkemyksen mukaan hyvän hallinnon keskeisiin periaatteisiin kuuluu asioiden viivytyksetön käsittely hallintoviranomaisessa. Hallintotoiminnan tehokkuuteen voidaan vaikuttaa muun muassa resurssisuuntaamisen ja johtamisen sekä prosessien kehittämisen ohella useilla eri keinoilla kuitenkin hallinnon

kehittämisen yleisten reunaehtojen, kuten esimerkiksi henkilöstön vähentämiseen tähtäävän tuottavuusohjelman, puitteissa.

Kansalaisten hallintoasioiden viivytyksettömään käsittelyyn liittyvän oikeusturvan, jota nykyisin valvovat muun muassa yleiset laillisuusvalvojat, kehittäminen ei välttämättä lääninjohdon näkemyksen mukaan edellytä uusien valitusmahdollisuuksien luomista vaan esimerkiksi hallintotoimintaan liittyvien yleisten prosessien sekä jälkikäteisten oikeussuojakeinojen kehittämistä. Pahimmassa tapauksessa esitettyjen uusien oikeusturvakeinojen käsittely uutena, vireillä oleviin asioihin liittyvänä viranomaistehtävänä voisikin johtaa varsinaisten substanssiasioiden käsittelyn viivästymiseen ja samaa asiaa koskevien mutta eri perustein käsiteltävien asiakokonaisuuksien lisääntymiseen. Riskin hallintoasioiden käsittelyjen päällekkäisyyksiin eri viranomaisissa voidaan myös arvioida kasvavan esitettyjen uusien muutoksenhakukeinojen myötä.

Kiirehtimisvaatimuksen ja viivästysvalituksen käyttöönotto voisi antaa virheellisen kuvan oikeussuojakeinojen vaikutuksesta viranomaistoiminnan tosiasialliseen sisältöön: viivästysvalituksen käytön ei voida katsoa lisäävän asian käsittelyn joutuisuutta asianomaisessa hallintoviranomaisessa eikä valituksen käytöllä tulisi voida käytännössä vaikuttaa hallintoasian käsittelyn sisältöön viranomaisessa. Myöskään kiirehtimisvaatimukselle, josta käytännössä voisi muodostua hallintoasian käsittelyyn liittyvä automaattinen prosessin osa, ei voida asettaa viranomaisen sisäiseen käsittelyjärjestykseen ja asioiden priorisointivaltuuksiin vaikuttavaa suoraa velvoittavuutta.

Poliisin lääninjohdon näkemyksen mukaan työryhmän mietinnössä ei ole kovinkaan laajasti arvioitu EU:n niin sanotun palveludirektiivin vaikutusta hallintotoiminnan yleisiin periaatteisiin ja oikeusturvan toteutumiseen. Direktiivi sisältää säännöksiä muun muassa lupakäytäntöjen ja hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamisesta ja se on pantava täytäntöön jäsenmaissa viimeistään 28.12.2009. Direktiivin nojalla valmistellussa lakiehdotuksessa palveluiden tarjoamisen vapaudesta osaltaan lisätään kansalaisten oikeuksia muun muassa tiettyjen lupa-asioiden käsittelyaikojen osalta. Lakiehdotuksella on esitettyssä muodossa toteutuessaan vaikutuksia viranomaisten asioiden käsittelyyn liittyviin määräaikoihin ja yleiseen palvelutoimintaan sekä kansalaisten asioiden viivytyksettömään käsittelyyn liittyvään oikeusturvaan laajemminkin joten sen vaikutuksen huomioiminen esityksen perusteluissa tehtyä laajemmin voisi lääninjohdon näkemyksen mukaan olla perusteltua.

Osastopäällikkö,
Lääninpoliisijohtaja

Pertti Sihvonen

Lääninpoliisiylitarkastaja

Janne Paavola

Päivämäärä
15.12.2008

Diaarinumero
LSLH-2008-7765/YI-1

Hallinto-osastolle

VIITE Lausuntopyyntönne oikeusministeriön työryhmämietintöön 2008:5

Kannanotto työryhmän ehdotuksiin

Kilpailu- ja kuluttajaosasto pitää työryhmän ehdotuksia oikean suuntaisina.

Kilpailu- ja kuluttajaosastolla käsiteltävistä asiaryhmistä työryhmämietinnön ehdotuksessa tarkoitettuja, asianosaisen oikeutta, etua tai velvollisuutta koskevia asioita, jotka viranomaisen asianosaisen vireillepanon perusteella ratkaisee hallintopäätöksellä, on ainoastaan vähäinen määrä. Näitä ovat kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain (1075/2000, välitysliikelaki) mukaiset välitysliikerekisteriin liittyvät päätökset sekä vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen aukioloajoista annetun lain (1297/2000, liikeaikalaki) mukaiset poikkeuslupapäätökset.

Välitysliikerekisteriin liittyvien asioiden osalta todettakoon, että erityisesti toiminnan aloitusilmoituksen käsittelyn kannalta asianosaisen mahdollisuudella tehdä viranomaiselle kiirehtimisvaatimus ja hallinto-oikeudelle mahdollinen viivästysvalitus on erityistä merkitystä, sillä liikkeen rekisteriin merkitsemistä koskeva päätös on välitystoiminnan aloittamisen edellytyksenä.

Toisaalta lakimuutos ei tässä suhteessa sinänsä toisi osaston toimintaan merkittäviä muutoksia, sillä aloitusilmoitusten käsittelylle on jo nykyisellään asetettu kahden viikon tavoitteellinen enimmäiskäsittelyaika, josta vireillepanijaa myös säännönmukaisesti informoidaan. Tämän lisäksi aloitusilmoitusten käsittely on ohjeistettu muutenkin kiireelliseksi, ja asiat on pääsääntöisesti pystytty ratkaisemaan mainitussa tavoiteajassa. Vireillepanijan omalla selvitysvelvollisuudella on yleensä ratkaiseva merkitys kaikkien rekisteriasioden käsittelyajalle, joten osasto pitää tässä suhteessa asianosaisen oman menettelyn asemaa tärkeänä viivästystä arvioitaessa. Käsittelyajat ovat kuitenkin joka tapauksessa yleensä niin lyhyitä, ettei viivästysvalitukselle juuri jääne itsenäistä merkitystä rekisteriasioden kannalta.

Liikeaikalain mukaisten poikkeuslupien osalta esitetyillä muutoksilla on potentiaalisesti suurempi merkitys sikäli, että lupahakemusten vireillepanijat esittävät jo nykyisellään runsaasti pyyntöjä käsittelyn kiirehtimiseksi. Luonteensa vuoksi poikkeuslupa-asiat edellyttävätkin nopeaa käsittelyä, ja osasto on aina mahdollisuuksien mukaan pyrkinyt huomioimaan vireillepanijan pyynnön. Valtaosa hakemuksista pystytään ratkaisemaan nopeasti, mutta osa päätöksistä edellyttää laajempaa kuulemista ja juridista harkintaa ennakkotapausluontoisuudensa vuoksi. Erityisesti on vielä huomattava, että viivästysvalitus sinänsä ei näiden asioiden kannalta ole tehokas oikeussuojakeino, sillä hakemukset liittyvät käytännössä lähes aina jonkin

määrätyn ajankohdan tai muun tietyn tapahtuman yhteydessä haluttuun poikkeukselliseen aukioloon, joten tuon ajankohdan mentyä valitus jää turhaksi.

Näiden asioiden osalta osastolle ei nykyisellään olekaan määritelty keskimääräistä käsittelyaikaa, vaan tavoitteeksi on asetettu hakemusten ratkaiseminen ennen haettua ajankohtaa. Edellä viitattuun hakemusten merkityksen poikkeavuuteen nähdessä käsittelyajan asettaminen ns. yksinkertaisten asioiden tasolle olisi ongelmallista ja saattaisi olla jopa osittain harhaanjohtavaa. Näin ollen työryhmän esityksessä tarkoitettu kohtuullinen käsittelyaika tulisi voida ilmaista joustavammin kuin kiinteänä aikamääränä.

Vastaukset esitettyihin erityiskysymyksiin

- 1) Kilpailu- ja kuluttajaosaston hallinnonalan keskeisessä erityislainsäädännössä ei ole käsittelyaikoja koskevaa sääntelyä.
- 2) Hallinnonalalla ei ole erityistä käsittelyn viivästymiseen liittyvää sääntelyä.
- 3) —

Osastopäällikkö

Marjatta Karakorpi

Ylitarkastaja

Jaska Siikavirta

Hallinto-osasto
Sami Kouki

Viite Lausuntopyyntönne Oikeusministeriön lausuntopyynnöstä 10.11.2008

Liikenneosaston lausunto oikeusministeriön nk. passiivisuustyöryhmän ehdotuksesta

Länsi-Suomen lääninhallituksen liikenneosasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Liikenneosaston toimialalla ei ole muita lakisääteisiä käsittelyaikoja kuin mitä on säädetty Neuvoston asetuksessa 1191/69 nimeltään "asetus julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä". Asetusta sovelletaan Suomessa sellaisenaan ilman että sitä olisi sisällytetty alan suomalaiseen lainsäädäntöön. Käytännössä asetus koskee lääninhallituksen liikenneosaston luvilla toimivaa linjaliikennettä, nimenomaan kannattamatonta linjaliikennettä (=julkisen palvelun velvoite) ja sen lakkauttamista (4 art.).

Luvanhaltija voi hakea kannattamattoman julkisen palvelun velvoitteen (siis kannattamattoman linjaliikenneluvan) lakkauttamista lääninhallitukselta. Lääninhallitus voi kuitenkin määrätä, ettei liikennettä saa keskeyttää, vaan sitä on kannattamattomuudesta huolimatta jatkettava. Tässä tapauksessa viranomaisen on korvattava yrittäjälle kannattamattomasta liikenteestä aiheutuvat kustannukset (nk. hyvitys taloudellisesta rasitteesta). Päätös on tehtävä yhden vuoden kuluessa siitä kun lakkauttamista koskeva hakemus on jätetty. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lupaviranomainen voi pakottaa liikenteenharjoittajan jatkamaan kannattamatonta liikennettä vuoden ajan korvausta vastaan. Tänä aikana lääninhallitus harkitsee, ostetaanko liikenne, vai annetaanko sen loppua kannattamattomana.

Samassa asetuksessa tunnetaan myös "kuljetusvelvoite" ja "hintavelvoite", jotka eivät sellaisenaan ole "kotiutuneet" suomalaiseen järjestelmään. Hintavelvoite on käytössä Suomessa siinä muodossa, että Valtioneuvosto antaa asetuksen koululaislippujen enimmäishinnoista. Myös hintavelvoite luetaan kuuluvaksi julkisen palvelun velvoitteisiin, ja asetuksen mukaan myös siitä voi saada hyvityksen. Tämä ei kuitenkaan ole käytössä Suomessa, vaan jos liikenne muuttuu koululip-

putaksan johdosta kannattamattomaksi, yrittäjä hakee liikenteen lakkauttamista, ja siirrytään edellä selostettuun menettelyyn.

Kumpaankin edellä selostettuun velvoitteeseen liittyy po. asetuksessa säädetty sitova käsittelyaika, jonka kuluessa päätös on tehtävä. Silloin kun hakemus koskee liikennöintivelvoitteen lakkauttamista, lääninhallituksen on tehtävä päätös yhden (1) vuoden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Mikäli haettaisiin hintavelvoitteen lakkauttamista, päätös on tehtävä kuuden (6) kuukauden kuluessa päivästä, jolloin hakemus on jätetty. Tämä menettely ei siis ole ollut käytössä Suomessa.

Mikäli asetuksen mukaan toimivaltainen viranomainen ei ole tehnyt päätöstä säädetyn määräajan kuluessa (so. vuoden kuluessa hakemuksen jättämisestä), *velvoite on katsottava lakkautetuksi*. Tämä koskee kaikkia asetuksessa 1191/69 tarkoitettuja velvoitteita, joista siis Suomessa on ollut käytössä lähinnä vain liikennöintivelvoite.

Edellä selostettu asetus on vielä toistaiseksi voimassa olevaa oikeutta, mutta käytännössä se on jo kumottu uudella asetuksella, joka tulee voimaan 3.12.2009 (nk. palvelusopimusasetus). Toisin kuin edellä selostettu asetus, tämä säädös implementoidaan Suomen lainsäädäntöön säätämällä siitä erityinen ”joukkoliikennelaki” tai ”linja-autolaki”, mihin nimeen sitten lopulta päädytäänkin. Uudessa joukkoliikennelaisa ei ole vastaavaa säännöstä käsittelyajoista kuin asetuksessa 1191/69, eikä sellaista ilmeisesti ole myöskään uudessa yhteisön palvelusopimusasetuksessa.

Muita vastaavia käsittelyaikoja ei liikennehallinnossa ole, ja joukkoliikenteestäkin ne tulevat poistumaan edellä kerrotusta syystä melko nopeasti. Näin ollen mitään ristiriitaa nyt ehdotetun ja voimassa olevan sääntelyn kesken ei tule olemaan.

Eri asia on sitten valmisteilla olevan sääntelyn mielekkyys. Esitystä luukiessaan ei voi välttyä mielikuvalta, että virkamiesten luullaan tahallaan ”panttaavan” asioita kaapissaan; Näinhän asia ei ole, vaan mahdollisten viivästysten syyt ovat helposti selvitettävissä: Yleensä viivästymisen syy on yksikertaisesti liian suuri työmäärä, mihin voidaan vaikuttaa vain joko vähentämällä työtä tai lisäämällä sen tekijöitä. Sakolla tai valituksella uhkailu ei auta yhtään, päinvastoin erilaisten vastineiden ja selitysten kirjoittelu vain lisää työtä ja vähentää tehokasta työaikaa. Lisäksi määrärahojen vähentyessä vuosi vuodelta ei viranomaisella tosiaankaan ole mitään, mistä sakkoja voisi maksaa, jos sellainen katsottaisiin aiheelliseksi. Rahan siirtely valtion taskusta toiseen ei ole järkevää, varsinkin kun sillä ei saavuteta mitään.

Aivan oma lukunsa on ehdotus siitä, että valitusviranomainen voisi ottaa asian itse ratkaistavakseen. Esityksessä lausutaan, että toisaalta valitusviranomaisen ei oleteta perehtyvän asiaan syvällisesti (sivu 40), kun taas toisaalta lausutaan, että valitusviranomaisen pitäisi huolehtia asian riittävästä selvittämisestä (sivu 42)! Miten ihmeessä valitusvi-

ranomainen voisi ratkaista asian, jos se ei perehdy asiaan syvällisesti? Ja vaikka perehtyisikin, miten sen asiantuntemus ja näkemys voisi riittää asian ratkaisemiseen? Liikenneosaston toimialalla hakijoita on sitä paitsi yleensä useita, jopa 50–100 yhtä yhteiskäsittelyä kohti. Tällaisen ryppään työntäminen valitusviranomaisen ratkaistavaksi ei ole järkevää. Toisaalta yhteiskäsittelyä koskevien säännösten mukaan samaa etua koskevat hakemukset on käsiteltävä yhdessä, joten teoriassa tähän tilanteeseen voitaisiin päätyä. Jos valitusviranomainen ryhtyy ratkaisemaan hakemusasioita, miten taataan hakijoiden yhdenvertainen kohtelu? Liikenneosastot ovat jo vuosikaudet tehneet yhteistyötä keskenään, ja myös liikenne- ja viestintäministeriö on osaltaan antanut soveltamisohjeita lääninhallituksille omalta alaltaan. Ottaako valitusviranomainen huomioon tämän ohjauksen, ja miten se saa sen tietoonsa? Ei ole mitenkään perusteltua tai järkevää vaarantaa valitusviranomaisen objektiivisuutta tekemällä siitä lupaviranomainen – vieläpä ilman substanssiasiantuntemusta.

Osastopäällikkö

Lauri Latva-Äijö

Ylitarkastaja

Auli Juhanoja

15.12.2008

Hallinto-osasto
sami.kouki@laaninhallitus.fi

Viite Hallinto-osaston lausuntopyyntö 14.11.2008

SIVISTYSOSASTON LAUSUNTO

Hallinto-osasto on pyytänyt osastoilta kannanottoja hallintolainkäytön kehittämistyöryhmän mietinnöstä "Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä." Yleisten kannanottojen lisäksi on pyydetty vastaamaan oikeusministeriön lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin koskien hallinnonalan erityislainsäädännössä mahdollisesti asetettuja käsittelyaikavelvoitteita.

Sivistysosaston hallinnonalalla ei ole erityislainsäädäntöä, jossa olisi asetettu velvoite käsitellä asia kiinteän määräajan kuluessa. Perusopetuslain 42 §:n 4 momentissa on säädetty, että perusopetuslain mukaiset muutoksenhakuasiat tulee käsitellä kiireellisinä. Tarkemmas- ta aikataulutavoitteesta on sovittu ministeriön kanssa tehtävässä tu- lossopimuksessa.

Lääninhallituksen sivistysosasto katsoo, että esitetyt oikeussuojakei- not käsittelyn viivästyessä ovat kansalaisten oikeussuojan kannalta tarpeellisia, eivätkä esitetyllä tavalla toteutettuna kuormita liikaa viran- omaista ja sitä kautta viivästyä asian käsittelyä. Sivistysosasto pitää esitystä siten kannatettavana.

Neuvotteleva virkamies

Sirpa Aaramo

Lakimies

Päivi Eskola